

İLGİLİ MAKAMLAR VE KAMUOYUNA

Konu: 5.1.1961 tarih ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi

Bir ülkedeki eğitim sistemi ve bunun uygulanmasını içeren model değişiklikleri, ancak daha önceki sistem ve uygulamalar bilimsel değerlendirmelerle ele alınıp gelişim ve değişimin zorunlu olduğu saptanırsa, gerekli olabilir. Böyle bir bilimsel değerlendirmeye dayanmayan değişiklikler, insan gücü açısından olduğu kadar ekonomik açıdan da savurganlığa neden olur. Bu çerçevede, Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Fakültesi aşağıdaki gerekçelerle ilgili Kanun Teklifi'nin geri çekilmesini önermektedir.

1. İlköğretim öncesi verilen okulöncesi eğitim, insan gücü açısından etkin olan ülkelerde zorunlu olup çağ nüfusunun % 100'ünü kapsamaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı 2010-2011 istatistiklerine göre Türkiye'de bu oran % 43.10'dur. Hedefimizin bu oranı % 100'e ulaştırmak olması gerekir. Okulöncesi eğitimin amacı,
  - a. Tüm çağ nüfusuna, ilköğretime ön koşul oluşturan bilgi ve becerileri kazandırmak
  - b. Uluslararası ve ulusal araştırmaların 50 yıldır gösterdiği üzere eşitlik ilkesi çerçevesinde, sosyo-ekonomik düzey farklarını ortadan kaldırarak okullaşmaya ön koşul oluşturan becerilerde çocukları eşit hale getirmektir.

Okulöncesi eğitimin tüm çağ nüfusuna zorunlu olarak iletilmemesi, okullaşma süreçlerine hazırlık açısından alt sosyo-ekonomik düzeyden gelen çocuklar aleyhine, onarılması güç eşitsizlikler oluşturacaktır.

2. Önerilen 4+4+4 modelinin ilk kademesi olan 4 yıllık eğitim kavramı hiçbir bilimsel temele dayanmamaktadır. Bilimsel araştırmalara göre çağ nüfusu bilişsel gelişim açısından ayrıştırıldığında, 7-11 yaş somut işlemler, 12 yaş üstü ise soyut işlemler dönemleri olarak belirlenmiştir. Dördüncü sınıftaki bir çocuğun, somut işlemler döneminin tam

ortasındayken ilköğretimin ikinci kademesine geçmesi, bilimsel veriler ve bulgulara ters düşmektedir. Ayrıca, çocukların soyut işlemler dönemine girmeden bir öğretim kademesini tamamladığı hiçbir gelişmiş ülke bulunmamaktadır.

3. İlköğretim birinci kademedен sonra, öğrencilerin açık öğretim ve evde eğitim gibi olanaklarla da öğretim görebilme önerisi, özellikle alt sosyo-ekonomik düzeyden gelen kız ve erkek çocuklarını okullaşma süreci dışına çıkaracak ve şu anda çağ nüfusunun % 98'inin yer aldığı ilköğretim eğitimi içinde bulunma oranını, bu gruplar aleyhine düşürecektir. Bir ülkenin insan hakları açısından görevi, ilköğretimde çağ nüfusunun tümünü kapsaması iken önerilen modelde bu ilke büyük tehlike altına girmektedir. Böyle bir eşitsizlik, insan hakları açısından olduğu kadar insan gücü niteliğinin düşmesi açısından da eleştiriye açıktır.
4. Ayrıca, okullaşma yalnız bilişsel gelişimin 'olmazsa olmazı' değil, aynı zamanda sosyalleşme süreçlerinin gerçekleştiği, çocuğun birey olarak toplum içinde etkin iletişim ve etkileşimi öğrendiği süreçleri kapsar. Sosyal ve duygusal gelişim, okullaşma süreci içinde önemli yer tutar. Bu nedenle, erken dönemde bu sosyal ortamın dışındaki seçenekler yalnız bilişsel gelişime değil, aynı zamanda da sosyal ve duygusal gelişime de ket vuracaktır.
5. Farklı özellikleri olan çocukların kaynaştırma kavramı içinde eşit ortam ve eğitim olanakları ve içeriğine sahip olmaları amaçlanırken, önerilen modelde bu çocukların da büyük çoğunluğu ilk 4 yıl sonunda okullaşma sürecinden mahrum olabilir. Bu durumun, yukarıda sözü edilen insan hakları ve eşitlik ilkelerinde sorunlar oluşturması beklenir.
6. Önerideki ikinci 4 yılın mesleki ve teknik yönlendirmeyi içermesi, bilimsel açıdan kabul edilir bir seçenek değildir. On yaşındaki bir çocuğun ilgi, yeti, bilgi ve becerileri, kalıcı bir hale gelmemiştir. Bilimsel veriler, bu alanlardaki değişmezliğin ergenlik dönemi sonunda bile oluşmadığını açıkça göstermiştir. On yaşındaki çocukları ömür boyu çalışacakları alanlara yöneltmek, bilimsel açıdan olası değildir. Bilimsel veriler ilgi, bilgi, yeti ve becerilerin 15 yaşlarında bile kararlılık göstermediğini ve kaygan bir zeminde olduğunu saptamıştır. Bu nedenle 9-10 yaş gibi bir gelişim döneminde, çocukları bu tür seçimleri yapmaya zorlamak, hiç bir bilimsel veri ve sonuçla bağdaşmamaktadır.
7. On iki yıllık zorunlu eğitim bu taslağın bilimsel temellere dayanan ve insan gücü niteliği açısından önem arz eden bir önerisidir. Ancak, bu

eğitimın zorunlu olması yanında genel ve çağın gerektirdiği temel eğitim yaklaşımını içermesi, önemle üzerinde durulması gereken bir konudur. Unutulmamalıdır ki en iyi mesleki eğitim etkin bir genel eğitim üzerine kurulabilir. Toplumun çeşitli kesitlerinin farklı tercihleri, zorunlu ve genel eğitim içinde zengin bir seçmeli dersler havuzu çerçevesinde karşılanmalı ve bir insan hakkı olan eğitim, tüm çağ nüfusunu içine alacak bir bütünsellik göstermelidir.

Eğitim sistemimizde yapılacak değişikliklerin bilimsel veriler ışığında gerçekleşmesi, farklılıklar açısından büyük kaynak, enerji ve birikimi içinde barındıran toplumumuzun insan gücünü donanımlı hale getirmemizde etkin olacaktır. Eğitim Fakóltesi'nde çalışan bilim insanları olarak bu konudaki duyarlılığımızı, dayandığı bilimsel temeller ışığında iletiyor, bu olguyu gerçekleştirme gücüne toplum olarak sahip olduğumuzu düşünüyoruz.

Boğaziçi Üniversitesi
Eğitim Fakóltesi
28.02.2012